

LETO X.

V LJUBLJANI 5. FEBRUARJA 1941

ŠTEV. 10

Emilijan Cevc

Dober večer

(Ob sedemdesetletnici F. S. Finžgarja.)

Pot, razpeta skozi življenje kakor nebo od Karavank do bohinjskih sotesk.

Telo zdravo kot kleni mecesen nad Zelenico; volja trdna kot oporniki gora; beseda odločna kot sekira drvarjeva; misel iskrena kot razplamtel les; srce dobro kot zrel jabolčni sad...

Duhovnik! Veliki pevec v himni Gospodovi! Kelih iz gorskega kristala! Kruh domače mize!

Zasidran z elementarno silo v našo zemljo; prižet nanjo z obrazom svoje ljubezni.

Bog Ti daj dober večer!

Zvečer zagori nebo kot nikoli čez dan. Večer je dober in lep. Diši kot jesen. Njegov glas je mehek in tolažeč; težka roka gladi zdrave živali.

Bog Ti daj dober večer!

Jutro človeku vsa pota odpre. Pogumni se ne ustraši nobene smeri. Roka na čelu, v srcu

Bog, v telesu moč in iskre v očeh... Dolga je pot, za devetimi, ožarjenim gričem je konec. Noga pušča globoke sledi za seboj, do gležnjev se vdaja zemlja. Roka zamahuje v kretnji sejaleca, da se napno žile v zapetju in se čuje ritmično krčenje in iztezanje mišic.

»Glej, življenje srkam vase in življenje dajem. Slišim glas Boga, slišim glas naroda; slišim besede ubogih, vpitje malovernih, jok obupanih, kletev razočaranih, stok lačnih, bridkost žalostnih, vrisk veselih.

In čujem, kako mi nekdo narekuje skrivnostne besede. Razpet sem med duše in lovim njih trepet — v delu dobiva moja roka trde poteze, toda od dneva do dneva postaja močnejša. In čim krepkejša je, tem več more dati.«

Kakor svetilnik si postavljen na goro; nudiš luč tistim, katerim lastna ugaša. Svetloba se veča z rastočim večerom.

Bog Ti daj dober večer, Fran Saleški!

Leta polze kakor jagode na rožnem vencu, težke velike jagode, oguljene od brezštevilnih premikov trudnih rok. Na koncu je križ. In jagode padajo, — zreli sadovi se spuščajo k zemlji. Na koncu je križ.

Na križu je Bog!

Spev med gorami. Krik kot krik orla, ki vzfrfota s previsa; neugnan zalet kot kipenje brzic v Savini strugi.

Zvoni.

Zvoni na Breznici, v Vrbi, v Žirovnici, zvoni semkaj od Bleda in Lesc. Glas se odbija od Stola, Begunjščice in Smokuških plazov. Med gozdovi počiva Murka. Zemlja žehči. Sprejema in daje.

Človek se ustavi na križpotju in sname klobuk. Drevesa se komaj vidno gibljejo v toplenem vetru in zapadna stran gori.

Vriskajo fantje.

Človek stoji na križpotju in gleda v večer. Počasi se mu pregibljejo ustnice. Ali šepeta molitev ali govori srce »Naprodaj nismo Sloveni nikdar!«? Potem se ozre nazaj in vidi za seboj dolgo pot; polja zorijo ob njej in obljublajo sad.

Diši po mladih čebelah in lipi.

Fran Saleški Finžgar, Bog Ti daj dober večer!

Človeško življenje

Detinstvo

je brezskrben čas, ko te drugi ljubijo in živiš, pa ne veš, zakaj.

To je zarja.

Mladost

je čudovit čas, ko upaš;

prijeten čas, ko vse brsti in cvete;

koristen čas, ko lahko seješ;

primeren čas, da se izklešeš;

vroč čas, ko se moreš in moraš boriti;

vesel čas, ki vsak napor pozlati z nasmehom ...

To je jutro.

Zrelost

je resen čas, ko gre žito v klasje ...

bogal čas, čas žetve;

čas žrtev, ko lahko daješ in osrečuješ brate in sestre;

tisti čas, ko lahko stanoviten ostaneš.

To je poldne.

Starost

*je milosten čas, ko človek osami ...
miren čas, ko premišljuješ preteklo življenje;
slovesen čas, ko pričakuješ oddiha.*

To je večer.

Za tem?

Za tem pride življenje z Bogom ali brez Boga, kakor je kdo živel na tem svetu z Bogom ali brez Boga!

To je večno življenje!

Prof. Moder Anton

V delavnico sem tvojo zrl

I. V začetku je Bog ustvaril...

Nekoč torej še ni bilo svetovja. Ni bilo zemeljske oble, ni bilo lune, ni bilo sonca, ni bilo zvezd in ozvezdij, katere danes občuduje človeško oko. Ni jih bilo, šele On jih je poklical: »To, kar ne biva, kliče, da biva.« (Rimlj 4, 17.) »Dixit et facta sunt, mandavit et creata sunt.« (Ps 32.) To je začetek zemeljske zgodovine in vsega, kar je na njej.

Iz nič jih je ustvaril kot prasnov, kateri je vložil zakone gibanja, teže, privlačnosti, trenja. Po njih jo je razlil in razdrobil, zaokrožil in zaoblil v večje in manjše gmote in jih oblikoval v svetove, ki sedaj bivajo in se gibljejo v skoraj neizmernem prostoru. »Gospod je razpel nebo, firmamentum,« vanj postavil trdne točke, — sonca, zvezde stalnice, — okrog njih in med njimi pa razpredel nebesna pota, po katerih z vrtoglavo hitrostjo drve nebesna telesa natančno in točno. Človeški duh je že precej globoko prodril v ta prostor in strmi nad njegovo ogromnostjo; zasledil je pota zvezdam, zaslutil gibajoče sile, odkril železno zakonitost in presenetljivo točnost gibanja. Čudi se in strmi. Priznati mora, ali bi vsaj moral: »Po Gospodovi besedi je izvršen nebes in po njegovi modrosti je razpet.« In: »Ti si poslal svojega duha in vse je bilo ustvarjeno in nič se tvojemu glasu ne ustavlja.« (Jud 16, 17.)

»Zemlja pa je bila pusta in prazna.« (1 Mojz 1, 2.) Po sedanji teoriji je bila spočetka enako kot druga svetovna telesa plinasta, žareča krogla. Pa »duh božji je vel nad vodami.« (I. c.) Tisti duh, tista mogočnost, tista modrost, ki je ustvarila in uredila nam še tako nedoumljivo vesoljstvo, ki je poklicala zemljo v bivanje, jo je pusto in prazno oblikovala do današnje lepote. »Po njegovi modrosti so zazijali prepadi in se oblaki zgoščajo v roso.« (Preg 3, 19.) Ohlajala se je zemlja, pravi znanost, zgoščala se je, trdna skorja jo je začela obdajati; notranjost pa se je krčila. Skorja se je začela gubančiti; gube so se prevračale in lomile. Po dolgem času so nastale gore in doline, položna pobočja in strmi prepadi. Vse po zakonih krčenja razžarjenih in razgretih teles. Ko pa je bila zemlja s svojim ozračjem primerno ohlajena, so se vodni hlapi zgostili v oblake in roso. Dež je začel padati na obličje zemlje. Vode so se začele zbirati v curke, potočke in potoke ter so po zakonu težnosti z manjšo ali večjo hitrostjo in silo tekle v nižje predele. Rušile in krušile, razkrajale in raztapljale

so rudnine in kamenine in jih odnašale s seboj. Od tedaj se to vrši še danes. Gore so se in se še znižujejo, globeli se zasipavajo, podoba zemlje se neprestano spreminja. In kar so vode odnesle s kopnega v morja, se useda in strja v nove gmote, ki se od časa do časa dvigajo celo v velike višine, drugod pa se kopna pogrezajo.

Človeška modrost je to razbrala iz zemeljskih plasti, kar je božja modrost vanje zapisala in vklesala.

Tako je nastala pokrajina, v kateri trenutno stojimo mi. Pred deset-tisočletji se je ves ta gorski sklop dvignil nad gladino, se razpokal, narahljal in usedal; nastale so doline in gorski velikani. Tole dolinico je pa še mrzlo ledeno dleto izstružilo od Triglava tja do Bleda. Prav tu pod Komarčo je izdoblilo jezero, katerega temna voda skrivnostno govori o tajnih in mogočnih skrivnostih preteklosti.

Ko bomo ta teden uživali lepoto te okolice¹, naj nas ob vsakem koraku in na vsaki poti spremlja globoko spoštovanje do tega čudovitega sveta. Bodimo hvaležni za luč sv. vere, ki nam tako jasno kaže na začetni vzrok vsega, kar nas obdaja. Ko vemo za vsemogočnega in neskončno modrega Stvarnika, nam je razumljiv obstoj naravnih zakonov, po katerih tako nevidno in narahlo ureja delovanje sveta, čeprav še daleč ne razumemo vsega, kar se po njih dogaja in kako se jih Stvarnik poslužuje. Koliko smo na boljšem od onih, ki jim ta luč ne sveti, ki tavajo v črni temi, češ, da je vse to, kar je, samo od sebe, samo iz sebe, torej samo sebi bog. Nič ne de, če še tako govore: »Kje pa je vaš Bog, mi ga v svetu ne najdemo!«, niso opravičeni. »Zakaj to, kar je v njem nevidno, se od stvarjenja sveta po delih spoznano vidi, njegova večna moč namreč in božanstvo; čeprav so namreč Boga spoznali, ga niso kot Boga slavili ali ga zahvalili, ampak so postali v svojih mislih prazni in je otemnelo njih nespametno srce. Imenovali so se modre, pa so se poncumili in so zamenili veličanstvo neminljivega Boga s podobo slično minljivemu človeku in pticam in četvero-

¹ Prirodoslovni krožek iz škofijske gimnazije je pod vodstvom prof. A. Modra v poletju 1940 šest dni v Bohinju raziskoval skrivnosti narave. Delo so začeli vsako jutro z razmišljanji, ki jih z veseljem priobčujemo.

nožcem in plazilcem.« (Rimlj 1, 20.) Če bi sv. Pavel živel danes, bi najbrže zapisal: in zamenili so božanstvo neminljivega Boga s »slučajem«, »naravnimi silami in zakoni«.

Skušajte se poglobiti v te misli: Bog je ustvaril nebo in zemljo, uredil ju je po svoji modrosti in vladanju po danih jima naravnih zakonih. Moja dolžnost pa je, da s svojim razumom pod vodstvom te vere čim globlje prodrem v zakonitost stvarstva in tako tem globlje spoznavam Boga.

S to mislijo začnimo ta teden in naj bo z nami pomoč Boga, ki je ustvaril nebo in zemljo.

Pavel Slapar

Lurd in brezverci

(Za 11. februar.)

Za brezverce so dejstva v Lurdu kakor popotniku pesek v čevlju. Zakaj če je to res, kar se dogaja v Lurdu, potem je njihovo brezverstvo brez temelja. Zato je pač razumljivo, da skušajo brezverci Lurd na svoj način razložiti.

Nekateri si zavrnitev Lurda zelo enostavno predstavljajo. Pravijo: Vse je ali prevara ali samoprevara.

Francoski pisatelj Zola je 1894 izdal roman »Lourdes«. S spretnim peresom je naslikal Lurd kot »grozno praznoverje in zmagoslavno simonijo«. Zato je lurške čudeže zamolčal, druge pretvoril, zopet druge skušal razložiti z neznanimi silami. (Gl. A. Ušeničnik, Zbr. sp., VI, 185 sl.) Splošna sodba o Zolajevem romanu je, da je v njem resnični Lurd potrjen. Ne Lurd, pač pa njegov roman o Lurdu je prevara.

Drugi pravijo: Bernardka ni bila verodostojna. Njena bolna domišljija je imela privide. Toda vse, kar ve psihologija o prividih, pri Bernardki odpove. Brezverni zdravniki, ki so Bernardko preiskovali, so ji morali dati izpričevalo, da je bila Bernardka telesno in duševno zdrava, poštena in nesebična.

Tretji pravijo: Voda, ki izvira v lurški votlini, vsebuje zdravilne rudnine in radioaktivne snovi. Kemična analiza vode pa je dognala, da v lurški vodi ni niti sledu o zdravilnih rudninah in radioaktivnih snoveh.

Četrty pravijo: Bolnika v Lurdu prevzame moč sugestije in ozdravi. Toda jetika, rak, zlomljena kost se nikjer na svetu ne pokoravajo sugestiji.

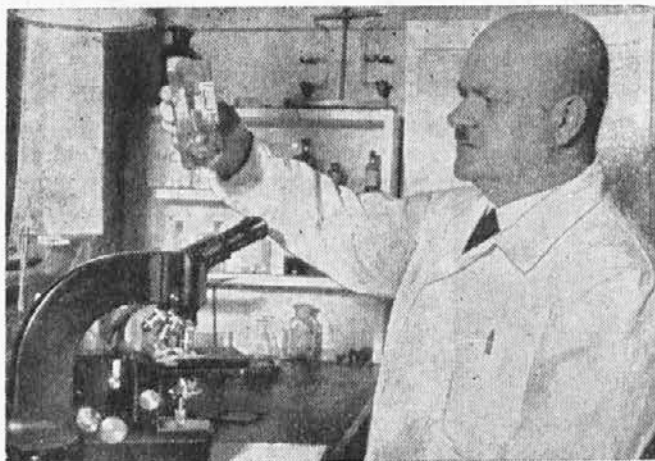
Peter Rudder si je zlomil nogo; deblo mu jo je zmečkalo; 5 cm vsak-sebi sta zijala konca zlomljene kosti. Rana se je začela gnojiti; zdravniki so zdvojili. Peter Rudder je prosil, naj ga prenese h kapelici lurške Matere božje. Prenesli so ga 7. aprila 1875. Z otroško zaupnostjo se je obrnil k Mariji, materi ubogih zemljanov. Kar začuti, kako se mu pre-liva po udih prečudna moč. Strese se, poklekne, dvigne se, — bil je zdrav.

Gospod Artus v Parizu je razpisal 10.000 frankov nagrade za tistega, ki bi ovrgetl ugotovitev komisije iz l. 1861. o čudežnih ozdravljenjih v Lurdu. Do danes ni bilo mogoče nagrade še nikomur izplačati.

NASVETI ZA DUŠEVNO DELO

J. Riboulet

Veliki zgledi

Za knjige in študij je treba imeti mnogo ljubezni, da, naravnost navdušenja. Vsi veliki duhovi so se strastno posvečali duševnemu delu in so zato dosegli tudi tako velikanske uspehe, da živi še danes svet od sadov njihovega duha.

Pisatelj knjige »Hoja za Kristusom« pravi: »Ljubezen napravi za lahko to, kar

je težko... Z njo bremena niti ne čutiš. Ljubezen ne čuti težav, ne šteje trudov, vse ima za mogoče, ker misli, da vse sme in more. Zato je njen pogum velik in ko drugi brez ljubezni že omagajo, ona z delom nadaljuje in uspeva.«

»Kdor ima navdušenje za delo,« pravi Hervé-Bazin, »je, kakor da si je nadel peroti, s katerimi plove kakor golob nad zemljo k nebesnim višinam.« Navdušenje dá namreč tisti sveti ogenj, nenasitno hrepenenje po resnici, željo po umetniški ali znanstveni popolnosti, ki usmerja celo življenje. In kdor je poln takega ognja, za njim gredo z navdušenjem njegovi učenci in prijatelji, saj se ob njem tudi oni ogrejejo in navdušijo.

Veliki zgledi z vseh polj človeške duševne delavnosti nam to dokazujejo. Znameniti francoski zgodovinar A. Thierry je dejal ob koncu življenja in trpljenja: »Če bi mogel še enkrat živeti, bi živel enako. Četudi sem v znanstvenem delu oslepel in zbolel, morem izjaviti: več kakor sila, bogastvo in celo zdravje je vredno to, če se kdo posveti znanosti.« Kemik Pasteur je ves živel samo za svojo znanost in ko se mu je posrečil izum seruma za cepljenje, mu je obraz žarel od navdušenja, v očeh pa so mu blestele solze. Tudi J. B. Dumars je bil podobnega mišljenja. »Če bi bilo mogoče, da izgubim le za en dan nenasitno željo po vedno večjem spoznanju, bi življenje izgubilo zame vso sladkost.«

Veliki matematik H. Poincaré je zapisal: »Ljudje mislijo, da nam gre samo za uspehe, ne vedo pa, da je vse raziskavanje za nas naj-

večji užitek.« O drugem matematiku Hermitu pripovedujejo, da so se mu oči svetile in se mu je tudi v besedah poznala ginjenost, kadar je govoril o matematičnih funkcijah.

O prirodoslovcu Tournefortu so govorili, da so ga ljudje imeli za norca, tako strastno in ob vsakem vremenu je iskal svoje rastline. Ko je šel s prijatelji na znanstveno potovanje v gorovje Ararat, mu ni bilo mar ne vremenskih nepravil, ne bojev z domačini, ne lakote in žeje, da je le mogel prinesiti domov novih 1356 rastlin. O geologu B. Bertrandu pravi Termier: »Hodil je po zemskih plasteh kakor za neko skrivnostno divjačino. Vročina ali mraz, dež ali sonce, vse to ga ni motilo. Za čas obeda se ni brigal, delo je potegnil pozno v noč. Po petih ali šestih dneh takega dela je bila obleka že tako umazana in razcefrana, da je bilo joj. Toda malo mu je bilo mar za vse to, če je sploh opazil.«

Mladi, zgodaj umrli filozof Papillon je zapisal v Dnevnik: »Če bi hotel utešiti željo po spoznanju, bi moral delati dnevno 24 ur. Moje hrepenenje je brez meja in nobena stvar me ne bi mogla ustaviti pri iskanju polne resnice in lepote. Kdor še ni nikdar iskal polnosti spoznanja, sploh ne ve, kako radost in užitek to povzroča.«

Naravno je, da tako navdušenje vodi do velikanskih žrtev, ki jih imamo med znanstveniki in umetniki mnogo. Toda te žrtve so veličastne. Geometer Euler je zaradi neprestanega študiranja prišel ob oko: »Bom vsaj manj raztresen.« je mirno dejal. Gay-Lussac si je tudi pokvaril oči pri neki eksploziji, drugič mu je med rokami eksplodirala posoda in mu jih razmesarila. Pasteurjev učenec Thui-ler je hotel odkriti bacil kolere, ki je izbruhnila v Egiptu l. 1885. Dva meseca je živel med bolniki in jim stregel ter raziskaval. Končno se je nalezal tudi sam in umrl. In koliko je bilo podobnih primerov. Znameniti italijanski slikar Segantini je hotel končati svojo trilogijo »Življenje, narava, smrt«. Zmrzle pokrajine je slikal pri temperaturi 20° pod ničlo. Celo bernardinski psi so se skrili, on pa je delal in delal. Ker ni imel pri sebi vode, je pil od stopljenega snega. To mu je prineslo smrt. Ko so ga nesli za gora, je bil prizor na las podoben tistemu, ki ga je prej sam naslikal za »Smrt«.

Ob pogledu na te velikane duha mora mladina razumeti Montalembertove besede: »Med mladimi je danes le preveč takih, ki se dolgočasijo in so brez vsake skrbi in navdušenja. Nimajo velikih ciljev, ne čutijo odgovornosti, nezaupni so do vsega, kar presega vsakdanjost. Trudni so, še preden so se poskusili v boju; boje se nevarnosti, za katere še ne vedo. Vdajajo se praznim užitkom in hite k počitku, še preden so ga zaslužili. O, da bi nosili v sebi vzvišeni ponos plemenitih duš! Naj bi njihova mladost zagorela v svetem navdušenju, ki vodi do žrtev in spreminja svetove. Tudi to želimo, da bi bila ta mladina strastna, ko je treba krotiti zlo in ustvarjati. Vse je boljše kakor pa usodna prezgodnja trudnost in dvom, ki vse podira.«

S. V. L.

Boj

*Vso noč sem se v valovih
borila zate, Gospod,
v jutru je omáhnila
moje duše perot.*

*Pa je zarja prišla —
Na obali si stal;
pliček truden Ti je
v naročje pal.*

Simčič Zorko

Na smučeh . . .

Glasi smeh in zvok kitare odmevata po koči. Prijetno je sedeti krog tople peči in gledati skozi okno, kako veter nosi v vrtincih megle pršiča.

Popoldne sta prišla v planinsko kočo dva nova gosta, ki hočeta kakor naša družba preživeti del počitnic na smučeh sredi osamljenih pohorskih planjav. Milan iz Celja brenka na kitaro, njegova sestra Mia pa igra šah z nekim akademikom iz Zagreba. Oba nova gosta sušita premočene nogavice ob veliki kmečki peči.

Počasi se je temnilo. Ker v takem vremenu ni bilo nikogar pričakovati, je oskrbnica zaprla težka vrata in porinila zapaha. Kakor odrezani od sveta smo se čutili v tej gorski kočici, ki bi nam naj bila vsaj nekaj dni prijeten dom.

Tretji dan smo že bili na planini. Podnevi smo hodili na izlete, zvečer pa smo se zabavali in debatirali o vsem mogočem. Ko se je že stemnilo, sva z Božom vsak večer odšla iz kočice in se spustila k cerkvi, ki je ležala nekaj sto metrov niže. Družbi se je zdelo čudno, kam hodiva vsak večer. Ko jim je oskrbnica povedala, se je marsikdo nasmehnil, rekel pa ni nobeden nič.

Ta večer sva mislila opustiti obisk cerkvice in gospoda Janeza, ki naju je vsak večer že čakal pred pragom. Težko nama je bilo ločiti se od tople sobice in oditi v veter in mráz. Toda kaj si bo le stari gospod Janez mislil? Oziral se bo proti bregu, po katerem bi se morala kmalu prikazati. Veter je glasno zavijal krog oglov, mislili smo, da bo kočico kar odnesel. Nebo pa je bilo jasno in zvezde so nama mežikale skozi okno, čes, kakšna sta ta dva zmrzuha . . . Z Božom sva gledala skozi okno v dolino. Sredi pesmi se je Milan obrnil k nama.

»Kaj danes ne gresta?«

»Pozneje, ko se bo uneslo . . .« sem odvrnil.

Zopet sva molče zrla v dolino pod nama in opazovala, kako veter upogiba drevesa.

»Jaz tega ne razumem!« se čez čas oglasi Zagrebčan.

»Česa pa?« vpraša Božo, ne da bi se ozrl.

»Ah, tako!« je dejal in dodal čez čas: »Ne vem, kaj imata od tega, če gresta sedaj v cerkev . . .«

Z Božom sva se molče spogledala in se nasmehnila.

»Jutri bo sijajna smuka!« je prekinila Mia pogovor, da bi odvrnila pogovor drugam.

Pogovor se je zasukal. Pomislil sem na pot proti cerkvi. V kratkem času sem vzljubil ta kraj in zavedel sem se, da bi mi nekaj manjkalo, če ne bi obiskal cerkvice in starega gospoda župnika Janeza.

»Sedem bo kmalu...« je pomenljivo dejal Zagrebčan, naju pogledal, pa se zopet zatopil v šahovske figure.

»Pojdiva!«

Pripravil sem si smučī, oblekel si vetrni jopič in stopil iz kočē. Povlekel sem še kapo preko ušes in nekaj trenutkov pozneje sva že zdrknila po bregu...

Jasna noč. Veter se zaletava, kakor da te hoče izzvati na boj. Luna meče modrikaste sence po snegu. Na desni šume gozdovi. Kakor da bi plavala, se jim približujeva. Prekoračiva kolovoz in sedaj je treba navkreber. Ah, kako je to krasno! Sedaj pa sedaj se sproste preobložene smrekove veje in sneg pade na smučino.

Na vrhu sva! Tam doli se že svetijo okenca najine cerkve. Pozna sva. Belolasi gospod Janez se gotovo že čudi. Sedaj pa dol! Levo, desno med redkimi smrekami. Sneg se leskeče v čudnem blesku. Sedaj sva v mali dolinici. Tukaj je čisto mirno, nad seboj tam visoko pa vidiva, kako se upogibajo smreke. Ustaviva se. Spet naprej! Ah, kako gre... Oster zavoj na levo... ravno toliko, da sem zvozil med obema smrekama. Sedaj voziva drug za drugim. Zopet preko kolovoza. Ravno pod smreko sem, ko se vsiplje sneg z veje. Kakor lesketajoč pozdrav z neba se mi vpletajo snežene zvezdice v lase. Ves sem zavzet. Rad bi nekaj povedal, toda bojim se, da bi prekinil ta sveti molk in ga onečastil. Veselje mi prekipeva v duši... Nepoznano, veliko veselje... Zopet navzdol med drevesi, majhna jasa in zopet dalje po smučini med dvema drevesoma, ki se skoraj dotikata. Spet nov pogled... Ogromna dolina vsa pokrita s sneženo odejo, prepletena s temnimi lisami — gozdovi. Še dolg smuk, majhen ovinek in zopet dolga gola planjava. Kakor po zraku drviva, počasi zavirava, še nekaj lokov in ustaviva se pred cerkvijo.

Vrata so odprta, cerkvica razsvetljena — a prazna. Gospoda Janeza še ni na svojem prostoru. Odloživa smučī in šele sedaj spregovoriva.

Tedaj zaškriplje sneg. Izza ogla se prikaže belolasi gospod Janez.

»No! Sem že mislil, da vaju danes ne bo!« nama tiho zašepče, kakor da noče motiti tišine. »Kako pa sta se vozila?«

»Krasno...«, odgovoriva oba naenkrat.

»Da... da...« kima belolasi starček. Potem se obrne, si popravi kakor sneg bele lase, s katerimi se veter poigrava, in pravi: »Pojdimo!«

Že stojimo na cerkvenem pragu, ko zaslišimo za seboj drsenje smučī. Vsi se obrnemo. Nekdo vozi po isti poti, po kateri sva prišla z Božom.

»Kdo bi neki bil?« vpraša gospod Janez. »Ob taki uri nimajo navade hoditi sem...«

Oni gori se v vedno manjših vijugah približuje. Za trenutek izgine v temnem pasu dreves, hip nato se spet prikaže. Še nekaj sekund in poleg nas se ustavi — Mia.

»Krasna vožnja!« pravi še vsa zasopljena.

Gospod Janez začudeno gleda in ne gre mu v glavo, da ga kdo moti v večernem razpoloženju. Božo jo predstavi gospodu Janezu, ki pravi:

»Lepo je, da ste tudi vi prišli enkrat sem.«

Mia hoče nekaj odgovoriti, toda gospod Janez nas že vabi.

»Pojdimo!« pravi in stopi naprej. Božo mu sledi in previdno stopa v težkih okovanih čevljih po cerkvi.

Mia si odpenja vezi. Kakor da bi jo bilo sram, gre počasi proti vhodu. V hipu se ustavi, pogleda po dolini, se obrne k meni in tiho vpraša.

»Verujete?«

Čudno vprašanje.

»Da,« odvrnem. »Vi?« vprašam čez nekaj trenutkov.

Pogleda me, potem pa molče vstopi v cerkev...

Dolgo smo se ta večer zakasnili. Ves čas smo se molče vzpenjali. Veter je čisto utihnil. Skoraj grozen molk je zavladal po pokrajini. Večkrat smo se ustavili, kakor da bi si hoteli nekaj povedati, pa znova smo se napotili naprej. Više in više smo prihajali, nemirnejše je postajalo ozračje. Na vrhu je zopet vladal neugnani veter. Ustavili smo se. Spodaj na levi smo zagledali svojo kočico, na desni v dolini pa smo bolj slutili kakor videli cerkvico. Molče smo opazovali božjo naravo krog nas. Nad nami ena sama ogromna ploskev posuta z zvezdami.

Veter je pihal močneje in močneje. Pod nami so zašumeli gozdovi. Veter nam je mršil lase, ko smo gledali v nebo...

»Da... verujem...« je nenadoma skoraj neslično zašepetala Mia v pesem vetrov. Potem se je stresla in dejala:

»Pojdimo! Pozno je že!« in spustila se je po goličavi. Vedno bolj se je manjšala njena postava, dokler ni izginila med gozdovi.

In tedaj se mi je zazdelo, da so zaplesale zvezde nad menoj in veter se je dvigoval vedno više in više in ponavljal: verujem, verujem...

Iz Betlehema gredo . . .

»Kako bomo najlepše praznovali Božič?« smo se spraševale že dober mesec pred praznikom. Vzklila je misel: »V Betlehem pomajmo obiskat božje Dete, da Jezus ne bo tako sam, pojdemo k Njemu v predmestje, k petim najrevnejšim družinam.«

Mrzlično smo začele pripravljati darove: zbirale smo oblekice in jestvine, delale smo svečnike in jaslice, iz blaga pa smo šivale igračke: račke in labode. Pozabiti nismo smele niti na druge malenkosti, da bodo darila popolna. Že ves mesec smo molile in se premagovala za te družine in prosile Boga, naj nam da pravo, toplo besedo, ki bo dvignila potrta srca. V svetem pričakovanju je prišel Božič.

Mrzel, meglen dan. Trepečeš od mraza, ki se zajeda skozi obleko. Roke so trde in rdeče, ti pa pozabiš na te malenkosti. Vesela družbica

kongreganistk in članic KA vleče vozička z aktovkami, ki se kotalijo med drvini in premogom. Dolga je pot ven v predmestje, kamor gremo obiskat Jezusa. Vsepovsod Ga srečujemo, sedaj kot otroka, ki teče po blatni cesti, sedaj kot moža. Da, tudi z nami je kakor je z nami vse dni, ko s skrbjo in z aktovko v roki hitimo v šolo, kot takrat, ko v počitnicah zavriskam vrh gore iz veselega in mirnega srca; z nami je kakor takrat, ko poklekneмо k obhajilni mizi in zadržimo pred skrivnostno veličino Boga-človeka.

Na mestu smo. Težko obložene vstopimo.

»Dober dan! Veste, danes prihajamo v imenu malega Jezusa!«

Tesna je sobica. Kuhinja obenem. Bleda in upadla mati s težavo sedi na postelji, pokriti s kupom cunj. Babica oblači otroke: deklico in dečka. Me pa smo kmalu domače: ene spravljajo in praznijo aktovke, mati pa nam pripoveduje, kako žive: oče je slaboumen in je že leto dni v Ljubljani; ona sama je bila še pred enim tednom na smrt bolna. Le Bog jo je ohranil otrokom in materi. Nihče jim ne služi kruha.

»Hej, Viktor, ti mali kodrolašček, ki ležiš v postelji in nas pazno gledaš! Kaj ti očke gore in se smejiš? Na, glej igračke!«

Gora malhu se dviga in jaslice postavljamo. Z otroki prižgemo svečke, nato zapojemo Sveto noč. Neka tajna sila nas prevzame, da se vržemo na kolena pred jaslice in molimo za to družino, molimo iz globine srca, kot morda še nikdar nismo...

Naprej, ven v temo!

K zapuščeni starki stopimo. Po visokih, temnih stopnicah zlezemo v podstrešno sobico. Kdo bi mogel popisati začudenost in ganjenost starke ob našem prihodu; solze so se ji vlije po razoranem obrazu. Koliko je pretrpela ta žena, ko so jo zapustili otroci in znanci, vsi, ki jih je ljubila, sedaj pa je onemogla in brez sredstev ob večeru življenja. Tako premišljujemo, ko ji razkladamo skromne darove. Ženica je stopila čisto k jaslicam. Sklenjenih rok gleda Jezuščka. Z nami poje s tihim, slabotnim glasom. Še kongregacijsko himno in pesem »Smo četa Tvoja, Kristus, Kralj vesoljstva,« ji zapojemo, potem pa skupno z njo vse božične pesmi, kar smo jih znale. Petje nas prevzame, ženi zaigrajo solze v očeh. Mladost in starost... Kdaj je že bilo to, ko je bila še sama mlado, razigrano dekle kot smo me sedaj, prav pred vstopom v življenje, ki se nam ponuja v najbolj rožnatih barvah? Spomini...

Poslovimo se. Ko ji povem, da smo vse same male in velike maturantke, nam živo obljubi, da bo molila za nas, a ne samo za nas, ampak se bo še bolj spomnila onih slovenskih dijakinj, ki so tako nesrečne, ker so še daleč od Boga.

»Molila bom za vse, prav za vse!« nam je zatrdila ob slovesu.

Molče se vračamo domov, vsaka zatopljena v svoje misli. Ne vidimo več razsvetljenih izložb v mestu. Med potjo še stopimo v cerkev in se zahvalimo Bogu, da nam je dal doživeti tako lep Božič.

Dolga je pot v nasprotni konec mesta. Sama sem. V dalji se vžigajo zvezde, jaz pa čutim in vem, da je Bog z menoj in v svetonočnem miru bi hotela osrečiti vse ljudi, da bi spoznali, da smo si bratje in sestre po božjem Detetu vsi, brez izjeme. Daleč je še dan, da bi vsi poromali k Detetu v Betlehem...

Ali so bili naši kulturni delavci verni

Francè Jesenovec

51. Josip Murn Aleksandrov (1879—1901).

Josip Murn je bil glede na vernost v dobi slovenske moderne prav tako na nejasnem kot drugi njegovi trije tovariši. Od Ketteja ga je predvsem ločil povsem različen temperament, saj je bil Murn nasproti Kettejevemu optimizmu vse-skozi nagnjen k pesimizmu. Prav kot Kette pa je bil tudi Murn odkritosrčen in dobrodušen, a v nasprotju z njim nežen, slaboten in silno nemiren duh, zmerom nezadovoljen sam s seboj, naravnost razdvojen v samem sebi in tudi zelo raztresenih misli. Tako je bil slaboten, da se je kar predajal valovom življenja, da so ga tirali neznano kam in ga je moralo življenje samo voditi. Potemtakem je bil Murn tudi še kot zrel mladenič dvajsetih let otroško naiven, ne poznavajoč pravega življenja. Saj vsi njegovi življenjepisci ugotavljajo, da se je življenja naravnost bal in imel pred njim velik strah.

Kot Kette je bil tudi Murn otroško, skoraj nainov veren, njegova religija, njegov odnos do Boga je dolgo ostal tak, kakršnega je živel v deški dobi. Toda v gimnaziji in zadnja leta njegovega življenja ga je pač potegnila za seboj družba slovenske moderne, da je izgubil vero v osebnega Boga, prav za prav samo odnos do njega je izgubil. Iz svojega hrepenenja in dvomov pa ga sam ni dosti iskal, tako da se do kakega enotnega zrelega svetovnega nazora niti ni skušal približevati. Premalo je bil miseln, pa mnogo preveč čustvena in fantazijska narava. V ti svoji veliki domišljiji in naivni čustvenosti si je ustvarjal sam svoj raj in srečo na tem svetu, v domišljiji sami, medtem ko se je globlje razglabljanja in kake določene razrešitve življenja in metafizičnih vprašanj bal kot življenja samega. Zato ni čudno, če je celo zavestno hotel biti in ostati glede temeljnega življenjskega vprašanja v nejasnosti, v dvomih in bojih.

Potemtakem Murnova vera ni mogla biti trdna, ni mogla biti plod osebnih dvomov in bojov in rešitev. Tesno se je vse življenje oprijemal samo otroške vere v Boga, otroških predstav o njem: osebnega in zrelega odnosa do stvarnika pa ni nikoli iskal. Zato je ostal kot njegovi tovariši iz slovenske moderne v nekaki verski indiferentnosti, v neki neorientiranosti, v nekakem verskem fatalizmu, usodnosti, predestinaciji. Saj je celo takole pisal 1899 Vidi Jerajevi: »Človek se mi zdi brez zaslug in življenje je ječa.« torej prav tako kot Prešeren. Potemtakem Murn ni imel niti trdne moralne opore.

Kljub temu pa je bil religiozen človek, saj je doživljal Boga, ne toliko osebnega, kolikor bolj kot neko skrivnost, kot neko naravno uganko, ki ga je kot pesnika zlasti zanimala in privlačevala; doživljal je religiozni strah pred tisto skrivnostjo, pred neznanim, pred neskončnim. Saj se mu je kot pesniku ravno narava razodela kot neko neskončno duhovno bitje in prav v tem bitju, v naravi sami se je izgubila, nekako utopila tudi njegova duša. Murn je iskal Boga s čustvom, iskal je sreče in zdravja, iskal in doživljal skrivnost narave in življenja, a bal se je končne rešitve vsega tega, bal se je smrti. Ker pa je čutil, da se smrti ne more ogniti, da se je nikakor ne more rešiti, je iskal neke neskončne, absolutne spojitve z njo. Prav kot pri drugih te dobe tudi pri Murnu najdemo potemtakem neke vrste panteistični idealizem.

Do katoličanstva kot konfesije je bil Murn povsem indiferenten; v višjih gimnazijskih letih, kot vsi tovariši slovenske moderne, celo nasproten. V tem ga je družil s tovariši neki skepticizem. A kljub temu najdete v Murnovih pesmih premnogo opevanj svetnikov in svetih reči, iz nekkih njegovih pesmi kar žari njegovo navdušenje nad cerkvenim bleskom, nad slavnostnimi obredi v cerkvi, nad razkošjem in lepoto cerkvenih oblačil in posod, pa nad svetim Duhom in svetim Izidorjem v slovenski kmečki hiši. Da, prav kot slovenski kmečki človek je doživljal praznike in cerkvene slovesnosti in prelepe verske običaje. Toda vse to le kot pesnik. Do opevanja vsega tega pa ga niso, kot smo zgoraj ugotovili, privedla nikakšna globlja religiozna razmišljanja, marveč v prvi vrsti veselje do narodopisja, do slovenskega kmečkega človeka in njegovega dejanja in nehanja.

V slovenski literarni in kulturni javnosti se Murn ni opredelil za nobeno od obstoječih dveh struj kot tudi drugi njegovi tovariši ne, pa je zato obenem z drugimi tudi Murn objavljaj svoje pesmi sprva v Angeljčku in Vrtecu, potem v Slovencu in Domu in svetu, končno pa v Ljubljanskem Zvonu.

Smrt in življenje sta si torej v Murnovi pesmi tako rekoč podajala roke, tako malo razločka je med njima v Murnu. Vendar v njegovi pesmi utegnete vsaj slutiti vero in upanje v življenje po smrti. Iskal je Boga in ga je pred smrtjo tudi v resnici našel. Prejšnji fatalist, pa do neke mere hladnokrvni stoik, kot bi mu ne bilo nič mar na svetu, in končno kot verski indiferentist in morda v neki dobi celo nasprotnik katoliške Cerkve, se je na smrtni postelji sprejemu svete popotnice precej dolgo upiral, a končno privolil v duhovnika kot Kette in prejel poslednje zakramente ter izdihnil z besedama: »Molit, molit!« (Dalje.)

Hublet-Anžič

Ilustriral J. Mežan

»Ne misli več nanjo, Bernard!« mu reče pater Medan.

»Samo do kónca naj še povem, pater! Satan je izginil in jaz sem tekkel pogledat. Drago ni več dihal, bil pa je lep kot angel in se držal na smeh. Ti, Albin, pa si tudi imel oči zaprte, obraz krvav in se nisi ganil. Ko sem bil tako čisto sam in ti nisem mogel pomagati, sem ves iz sebe na vso moč zakričal: »Na pomoč! in se naenkrat znašel v temi. Joj, kako sem vesel, da so bile samo sanje!«

»Vročina te kuha. Sanje lažejo. Meni ni nič in zdrav sem ko riba v vodi!«

»Hvala Bogu! Pa vendar, pater, ali niso sanje včasih tudi preroške?«

»Norček!« ga pokrega pater, ko vidi, da se fantek kar ne more pomiriti.

»Boš zdaj še sanjam verjel? Prepusti prihodnost dobremu Bogu! Saj on nad teboj bedi in te ljubi! Česa bi se torej še bal?«

»A Drago?«

»Sijajno se počuti. Še snoči sem ga obiskal in jutri bo že spet v učilnici in šoli.«

»Hvala lepa! Zelo sem vesel, da so bile samo sanje. Albin, saj ostaneš pri meni v sobi, kajneda?«

Naslednjega dne so Bernarda prenesli v bolnišnico. Ker pa ga je kar zares zgrabilo in se je zdravnik bal, da se ne bi še kaj pritaknilo, je priporočil največjo pažnjo. Pater Kovač je takoj obvestil sestro in ta bi rajši vzela fantka domov, da bi mu sama stregla. Zdravnik je dovolil in tako je prišla ponj z avtom, ga sama zavila v tople odeje in ga odpeljala domov. Sicer je samo počitnice nekoliko prej začel, a ubogi Veseljak je bil zelo potr, ker je moral nekaj dni čisto sam spat v njuni skupni sobici, to pa mu kajpada še malo ni dišalo.

Pa brž se je potolažil, da bo še prej ko v tednu dni prišel za Bernardom domov, da bo ta tedaj že zdrav in bosta na vso moč uživala božične praznike.

Svojim tovarišem je povedal o mōri svojega brata, ne da bi njegove sanje imel za količkaj važne. Kmalu je vse skupaj pozabil in še slutil ni, da bo doživel strašne ure, ki ga bodo zopet spomnile na te sanje.

Krst.

Dnevi pred božičem so bili vlažni, deževni, pusti in hladni. Na sam dan pred božičem pa je vendar malo zmrzovalo in Veseljak je Dragotu s prstom pokazal na svinčeno nebo ter mu vesel zaupal svoje nade.

»Še preden bo noč, bo snežilo, boš videl! Imeli bomo bel božič! Kolikšna sreča! In kakšne krasne počitnice bomo imeli!«

In res so začele padati bele snežinke, v veliko veselje otrok, ki so si od njih obetali mikavne homerske boje, drsanje in vrtoglavo sankanje. Na žalost pa je kmalu nehalo snežiti, na zemlji ležeča tenka snežena plast pa se je kaj kmalu spremenila v umazano brozgo.

Pa ni bilo časa, da bi smolo obžalovali, kajti imeli so dosti drugih skrbi. Dopoldanska šola je hitro minila, ker so vsi profesorji pouk nadomestili z zabavnim branjem. Zunanji dijaki so veselo odhiteli domov, zavodarji pa v spalnico, da so se brž preoblekli in hlasno basali kovčge. Že dolgo pred določeno uro so bili vsi pripravljeni, drhteči in zaskrbljeni: kaj bi bilo, pomislite, če bi zamudili vlak!

Tedaj je pater Kovač dal poklicati Veseljaka.

»Albin, skupaj se odpeljemo proti Bruslju.«

»Kaj? Ali res pojdete z nami, stric? Šik! In boste za božič pri nas?«

»Da. Pri vas bom opravil polnočnico.«

»Sijajno! Jaz bom pa letos —«

»Čakaj, da povem do konca! Pojdem s teboj, a zato boš prišel domov nekoliko kasneje.«

»Kasneje? Kako to, stric?«

»Ker boš moral z menoj v Bruselj.«

»Ali ne bom mogel izstopiti v Namuru, kakor po navadi?«

»Ne, tvoja mama mi je pravkar telefonirala, da ne bo mogel priti pote avto ob treh. Zato me prosi, naj te vzamem s seboj; oba skupaj prideva domov proti večeru. Torej ne greš rad z menoj?«

»O pač, stric, sami dobro veste, da res. A še rajši bi mamu kmalu videl, saj veste, da sem bil v šoli, ko je prišla mama po Bernarda, in ker se ji je mudilo, je še videl nisem!«

Pater se je nasmehnil temu odkritosrčnemu odgovoru. Ker je videl, kako je fantek razočaran, je skušal poiskati kak drug način, da bi bila oba zadovoljna.

»Ali veš, da pride po Držaja njegova mati v Namur?«

»Mislim, da. Avto pride ponj.«

»No, v tem slučaju bi morda Dragota obzirno prosil, da te vzame v svoj avto, pa boš lahko dobre tri ure prej doma.«

»O, hvala lepa, stric Štefan! Kakor ste dobri! Toda, kaj pa vi? Ali vam ne bo dolgčas, ako boste morali čisto sami potovati?«

»Seveda mi je družba mojega malega zgovornega nečaka vedno v veliko veselje, se je pater nasmehnil. »A bilo bi mi hudo, ako bi zato moral ti mater šele pozno videti. Molil bom brevir, pa bo šlo. Zdaj pa pojd in se zgovori z Dragotom!«

* * *

Seveda je bil Drago za ta predlog ves navdušen. Joj, skupaj z Albinom bo šel domov! Malo je manjkalo, da ni začel od veselja plesati, kar bi se kaj malo ujemalo z njegovo navadno umirjenostjo.

»Torej se tega zelo veseliš?« ga vpraša Albin.

»Seveda! Povrh sem pa pravkar dobil še pismo, da sem ves iz sebe. Pomisli: pismo od očka! Govorila bova o njem na potu. Polno je veselih novic. Good gracious! Slišiš, že zvoni in moji kovčegi so še v učilnici! Vse ti bom povedal v vlakcu.«

Pet minut nato je že hitela proti kolodvoru živahna skupina fantov ter vrela in brnela kakor roj čebel. Vse pogovore so prepletali načrti, upi in sanje o srečnem času božičnih počitnic.

Na kolodvoru se je potnikov kar trlo in gneča je bila velika. Prijatelja sta bila zelo vesela, da sta mogla dobiti prostor vsaj na hodniku pri vходу v oddelek, kjer so se okoli patra prefekta gnetli starejši fantje. Da bi še Albina bolj osvojil, je Drago takoj začel govoriti angleški. Ta je pa tudi bil zadovoljen, ker je spoznal, da mu Drago zopet poklanja vse prijateljstvo, ki mu ga je za nekaj časa prevzel Varšek.

»O kako sem vesel, da sem ubogal strica Štefana!« si je mislil, »in Dragotu prigovarjal samo z lepim zgledom!«

Veličastna zgradba Cerkve

Vsako leto izide v Vatikanu papeški letopis pod imenom *Annuario Pontificio*. Je to obširna knjiga, ki prinaša podatke o cerkveni hierarhiji po stanju z dne 31. decembra prejšnjega leta. Naštevava cerkvene osrednje urade in ustanove z osebjem, škofije in škofijam podobne cerkvene pokrajine, apostolske nunciature, državna diplomatska zastopništva pri sv. Stolicy, moške papeško pravne redove, ženske papeško pravne redove in končno papeške odlikovance.

V papeškem letopisu ni drugega kot na tisoče imen raznih ustanov, oseb, krajev in nekaj skopih zgodovinskih podatkov; kljub temu je za katoličane zelo pomembna knjiga. Z naštevanjem suhih podatkov odkriva pogled v organizacijo Cerkve. Bolj kakor ob še tako zgovorni besedi začutiš ob teh tisočih imen in številk, da je katoliška Cerkva v resnici vesoljna in da je njena organizacija nekaj velikega. Res ni organizacija v Cerkvi glavna stvar, vendar je zelo pomembna sestavina. Ker tudi mladi fantje in dekleta premalo poznamo organizacijo Cerkve, si skušajmo nekoliko natančneje ogledati papeški letopis za leto 1941.

V začetku papeškega letopisa so podatki o papežu. Po cerkveni božjepравни ustavi je papež temelj cerkvene organizacije. Letopis govori o njem takole: *Rimski škof, namestnik Jezusa Kristusa, naslednik prvaka apostolov, papež vesoljne Cerkve, patriarh zahoda, primas Italije, nadškof in metropolit rimske province, vladar države Vatikansko mesto.* — V teh naslovih so obsežna razna dostojanstva, ki jih v sebi združuje papež.

Nadaljnji zunanji znak papeževine vrhovne oblasti v Cerkvi je njegov dvor. K dvoru spadajo med drugim: uprava imovine sv. stolice, vatikanska knjižnica, tajni arhiv, oddelek za uradno glasilo svete stolice »Acta Apostolicae Sedis«, vatikanska tiskarna in knjigarna. — Končno še omenimo papeške redove in odlikovanja: *Najvišji Kristusov* red z enim razredom. Z njim je odlikovanih trenutno 14 vladarjev in članov vladarskih hiš. Podeljuje se samo katoličanom. *Red zlate ostroge* z enim razredom. Z njim je sedaj odlikovanih 15 vladarjev in visokih dostojanstvenikov, med njimi tudi Nj. kr. Vis. kneznamestnik Pavle. *Pijev red* s tremi razredi. *Red sv. Gregorija Vel.* s tremi razredi. *Red papeža sv. Silvestra* s tremi razredi. — Križec »*pro Ecclesia et Pontifice*« in svetinja »*benemerenti*«.

S časom so se razvila pri papeževem dvoru različna osrednja oblastva, po katerih papež izvršuje svojo oblast. Osrednje vodstvo Cerkve se imenuje *sv. stolica*.

Pod tem imenom razumemo papeža in osrednja oblastva. Ta oblastva se skupno imenujejo *rimska kurija*. Po današnji ureditvi je rimska kurija tako organizirana, da jo sestavlja dvanajst kardinalskih kongregacij, tri sodne oblasti, šest uradov in osem stalnih komisij, skupno 29 ustanov. *Kardinalske kongregacije* se dajo primerjati po svojem položaju državnim ministrstvom. Nekaj jih omenjamo: kongregacija de propaganda fide vodi cerkveno misijonsko delo, redovniška kongregacija je pristojna za redovništvo, kongregacija za svete obrede je pristojna za obrede in za svetniške procese, kongregacija za izredne cerkvene zadeve je pristojna za ustanavljanje škofij in imenovanja škofov. Z njo je v zvezi državno tajništvo. Kongregacija za semenišča in univerze je pristojna za duhovska in deška semenišča ter za univerze in fakultete, kongregacija za vzhodno Cerkev je pristojna za vzhodne vernike.

V drugo skupino oblastev rimske kurije spadajo tri *sodišča*: sv. penitenciarja, rimska rota in apostolska signatura. — Sveta penitenciarja daje odveze od cerkvenih kazni in spreglede ter se bavi z vsem, kar se tiče podeljevanja in rabe odpustkov. — Sodišči v pravem pomenu sta rimska rota in apostolska signatura; prva je redno sodišče, druga pa najvišje kasacijsko sodišče.

V tretjo skupino oblastev rimske kurije spadajo *uradi*. Ti uradi so naslednji: Apostolska kancelarija, ki odpravlja papeške bule; apostolska datarija, ki podeljuje papežu pridržane beneficije; apostolska kamera, ki jo vodi kardinal kamerlengo. Ta urad upravlja imovino svete stolice zlasti ob papeževi smrti: državno tajništvo, ki ga vodi kardinal državni tajnik. *Državno tajništvo* opravlja podobne posle, kakor jih imajo v državah zunanja ministrstva. — Kot peti in šesti urad poslujeta tajništvo za pisma knezom in tajništvo za latinska pisma. Končno spada k rimski kuriji še osem komisij, katerih delokrogi so uravnani samo na en predmet, tako na primer komisija za biblične nauke, komisija za razlago cerkvenega zakonika itd. Poglejmo nadaljnjo razdelitev Cerkve! Po statistiki z dne 31. decembra 1940 je bilo: 10 patriarhatov, 221 metropolitanskih stolic, 37 nadškofij, 940 škofij, 52 prelatur in opatij, 306 apostolskih vikariatov, 128 apostolskih prefektur in 18 samopravnih misijonov. Če seštejemo vse te številke in pridružimo še vzhodne in okoliške škofije mesta Rima, je štela Cerkva ob koncu preteklega leta 1730 škofij in tem podobnih cerkvenih pokrajin. To je število, ki nam odkriva mogočno organizacijo Cerkve. Je v resnici zadosti zgovorna priča, da je katoliška

Cerkve svetovna sila. In vse to je izšlo iz revnega hlevčka v Betlehemu.

Pomanjkljiv bi bil naš pregled, če ne bi omenil redovništva. Danes imamo v Cerkvi 1081 moških in ženskih papeško pravnih redov. To je visoko število. Ne 1081 samostanov ali redovniških pokrajin, marveč redovniških organizacij, samostojnih in papeškopravnih, od katerih štejejo nekatere po več tisoč udov. Zraven pa je treba prišteti še številne škofijskoppravne redove. Ta kratki pregled zadosti jasno pričuje, da je organizacija Cerkve nekaj velikega.

Iz naših kongregacij

Dijaška kongregacija Marije Pomočnice v salezijanskem zavodu na Rakovniku se danes prvič oglašava v »Naši zvezdi«. Če bi kdo po tem sodil, da je ta kongregacija še čisto mlada, ali da do zdaj ni delovala, bi se motil. Novo je le to, da je letos privabila medse tudi zunanje dijake, dočim je do zdaj delovala le med gojenci salezijanskega zavoda.

Ustanovljena je bila leta 1928. Prvi sprejem se je vršil 24. marca omenjenega leta.

Ko se je s tekočim šolskim letom odprla II. drž. moška realna gimnazija, ki je nastanjena v salezijanskem zavodu, se je naši kongregaciji odprlo novo obširno polje. Raztegnila je svoj delokrog tudi na zunanje dijake. Tako imamo zdaj prav za prav kar štiri kongregacije: notranjo višjo, notranjo srednjo, notranjo nižjo in zunanjo. Vsaka ima svojega voditelja. Tako vodi notranjo višjo in srednjo g. ravnatelj dr. Fr. Blatnik, notranjo nižjo g. Silvin Mihelič, zunanjo pa g. Fr. Štuhec.

Na praznik Brezmadežne smo se pripravljali s slovesno devetdnevnicco, v kateri so se naša srca proseče sklenila okoli Marije v vroči molitvi za mir. Vsako jutro smo imeli sv. mašo pred izpostavljenim Najsvetejšim, zvečer pa govor, litanije in blagoslov. Na predvečer Brezmadežne je bil slovesen sprejem. Tako slovesnega naša kongregacija še ni imela. Sam prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman je prihitel med nas in nas sprejel v vrsto Marijinih borcev. Po krasnem govoru, v katerem nas je prevzvišeni navdušil za neomajno zvestobo Mariji, smo novi člani — 52 nas je bilo — pristopili k oltarju Marije Pomočnice in se z od ginjenja drhtečim glasom posvetili Mariji ter jo izbrali za svojo zavetnico. Vsak je trepetal v sladki skrivnosti, ko mu je Prevzvišeni nudi svetinjico v poljub in pripenjal znak na prsi. Mogočno se je po končani slovesnosti

dvignila iz naših grl kongregacijska himna v zahvalo, ker nas je Marija sprejela za svoje, in kot obljuba zvestobe.

Na praznik smo se vsi udeležili kongregacijske sv. maše v stolnici, popoldne smo pa v zavodu priredili proslavo Brezmadežne. Veliko je bilo dela s pripravo, pozno v noč smo se trudili, da bi svojim tovarišem in predstojnikom pripravili čim večje veselje. Prireditve se nam je lepo posrečila. Osrednja točka je bila pretresljiva igra »Iz teme k luči« (francoškega pisatelja Charliera). Igra je kot nalašč za kongregacije, saj nazorno kaže posledice dobre in slabe vzgoje in s prepričevalno dinamiko zelo lepo vpliva na gledalce. Tam ob odru pa je kraljeval kip Brezmadežne in vsi, ki smo se ji prejšnji večer posvetili, smo čutili njeno blaženo bližino in zdelo se nam je, da se tudi ona, naša nebeška Gospa, veseli s svojimi otroki.

Tako nam je praznik Brezmadežne dal novih moči za delo nad samim seboj pod vodstvom naše nebeške Pomočnice.

Na naši gimnaziji je še precej dobrih dijakov, ki niso kongreganisti. Tudi te vabimo v svojo sredo. Zanje pripravljamo drugi sprejem spomladi.

»Naše zvezde« je na gimnaziji 115 izvodov, kar je več ko zadovoljivo število, če pomislimo, da šteje vsa gimnazija le 290 dijakov. J. E.

Nekaj novic o Lurdu

Bernardki Soubirous, štirinajstletni mlinarjevi hčerki, se je Mati božja prvič pokazala 11. februarja 1858.

Bernardka jo je videla nato še osemnajstkrat. Poslednjič 16. julija 1858.

Preiskovalna komisija je 18. januarja 1862 izjavila: »Prikazovanju imajo znake verodostojnosti na sebi. Verniki jim upravičeno lahko verjamejo.«

L. 1925 je bila Bernardka prišteta blaženim, l. 1933 pa svetim.

Doživljaji v misijonih

Misijonar pripoveduje: »V vlaku listam po svoji mašni knjižici, v kateri sem imel lepo podobico Matere božje. Poleg mene sedi neki domačin pogan in radovedno opazuje, kaj delam. Gleda na podoben Matere božje in me vpraša čez nekaj časa: »To je gotovo vaša soproga?«

»Ne, dragi moj! To je moja Mati!«

»Oh, kako je lepa! — In to krasno dete v njenem naročju je gotovo vaš mlajši brat?«

»O ne, dragi prijatelj! To je moj starejši brat!«

Lahko si mislite, kakšen obraz je napravil moj sosed. Malo je pomolčal, da reši uganko, nato pa, kakor da se je spomnil, reče:

»Potem je ta slika od tedaj, ko je bil še majhen?«

»Da, moj dragi! Tako je!«

»Toda, koliko je sedaj star?«

»Že pred več kot 1900 leti je umrl.«

Moj ubogi sosed je vzel to za šalo in se je začel smejati. Smejal sem se tudi jaz...

»Kaj mislite o moji Materi?«

»Lepa je!«

»Gotovo ni bilo, dragi prijatelj, nikoli na zemlji lepše, čistejše in bolj svete žene. Ves svet pozna in spoštuje to gospo. Saj je kraljica nebes in zemlje. Marija ji je ime.«

Razlagal sem poganu verske skrivnosti o Jezusu in Mariji. On je molčal in me pazljivo poslušal.

Vlak je žal zapeljal na postajo in morala sva se ločiti. Kdo ve, ali ne bo morda izprosil mojemu poganu spreobrnjenja prijazen pogled na podobico Matere božje.

Marianus. (»Gospin stijec«, Osijek.)

Nove knjige

Plus D. J., *Izžarevajmo Kristusa*. Iz francoščine prevedel dr. V. Fajdiga. Ljubljana 1941, kart. 16 din, vez. 24 din.

Pisatelj vodi s to knjigo vsakega delavca v KA po poti, ki jo je hodil, s svojim zgledom potrdil, z žrtvijo in smrtjo končal božji Zveličar. Prišel je na zemljo, učlovečil se je, trpel in bil pokopan. Po teh štirih mislih je knjiga razdeljena v 4 glavne dele in več manjših poglavij.

Za uspešno delo v duhu KA je ta knjiga zelo dobrodošla. Vzgaja vsakega k ponižnosti, ki nam je ravno pri KA nujno potrebna. Da se ne bi laiki povzdigovali v službi, ki jim je z delom KA zaupana, pisatelj v prvi polovici knjige poudarja razliko med vrednostjo dela laika in vzvišenim delom duhovnikovim. Obenem pa opozarja na trpljenje, ki je združeno z vsem delom. Kakor je Kristus moral iti skozi trpljenje v poveličanje, tako tudi delo v KA vsakega apostola pelje skozi trpljenje in žrtve k svetosti. — Knjigo toplo priporočamo dijakom in dijakinjam v nakup, študij in praktično izvajanje vseh njenih misli. J. Š.

Urednikova listnica

Sveto pismo se ne moti. V sestavku pod tem naslovom smo zadnjič pokazali, kako vsako novo odkritje v Palestini po-

trdi svetopisemska poročila, ki so ne le v verskih vprašanjih nezmotna, ampak tudi zgodovinsko povsem zanesljiva. Odkritja pri Jerihi to tudi potrjujejo. Premalo pa smo pri razlagi zavzeta Jerihe poudarili, da je treba velikanski in čudoviti uspeh Jozuetove vojske pripisati najprej uslišanemu zaupanju, s katerim so se v molitvah in procesijah obračali Izraelci na Boga, ki jim je tudi sam to naročil. To stran velikega dogodka bi radi kot dopolnilo ob tej priliki posebno močno poudarili, saj ne more prav razumeti sv. pisma tisti, kdor nima stalno pred očmi tistih vezi, ki so bile med Bogom in »izvoljenim ljudstvom«.

S. Z. Maribor: Pošlji še kaj!

R. Z. Murska Sobota: »Pesmica« pač nima na sebi kaj drugega pesniškega kot rime, ki spominjajo na cerkveno pesmarico (vsikdar — vrtnar, glas — na vas). V njej ne najdem duše. Primerjaj svojo posmrtnico n. pr. s kako Gregorčičevo tovrstno, pa boš videla razliko.

B. Z. Ljubljana: Priobčimo prihodnjič. Ne razumem tvojega pristavka zraven podpisa. Zakaj nekdanji in ne še današnji?

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. misijonar, 10. aga, 11. ded, 12. ilo, 13. tok, 14. ara, 15. lak, 16. Ema, 19. čud, 21. Oto, 23. Matuzaleh, 24. Ana, 25. kan, 26. tri, 27. top, 30. alo, 32. din, 34. Iko, 35. Beč, 36. ume, 37. kotomerec.

Navpično: 1. matematik, 2. igo, 3. sak, 4. Ida, 5. Jeruzalem, 6. oda, 7. Nil, 8. Ala, 9. rokominec, 17. Man, 18. ata, 19. čuk, 20. dan, 21. Olt, 22. Ter, 28. oko, 29. pot, 30. Abo, 31. oče, 32. dur, 33. ime.

Kdo je to?

»Naša Zvezda« izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 12 din, za druge 18 din letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica št. 12/11. Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Tiska Jugoslov. tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).